

III. MỘT SỐ HUYỆT CÓ NHIỀU TÊN

Tổng hợp từ các sách:

- "Kim huyệt tiện lãm" của Vương Dĩ Phong, Thượng Hải khoa học kỹ thuật xuất bản xã.
- "Châm cứu đại thành" của Dương Kế Châu, Nhân dân vệ sinh xuất bản xã, Bắc Kinh.
- "Châm cứu học" của Tổ nghiên cứu khoa giáo châm cứu học Trung y học hiệu tỉnh Giang Tô.

A. Kinh Phế

1. **Trung phủ:** Ung trung du, Phế mộ, Phủ trung du, Ung du.
2. **Hiệp bạch:** Giáp bạch.
3. **Xích trạch:** Quý thụ, Quý đường.
4. **Liệt khuyết:** Huyền đông, Uyển lao, Đông huyền.
5. **Thái uyên:** Thái tuyền, Quý tâm.
6. **Ngư tế:** Thái tuyền, Quý tâm.
7. **Thiếu thương:** Quý tín.

B. Kinh Đại trường

1. **Thương dương:** Tuyệt dương.
2. **Nhị gian:** Gian cốc, Chu cốc.
3. **Tam gian:** Thiếu cốc, Tiểu cốc.
4. **Hợp cốc:** Hồ khẩu, Hàm khẩu, Hợp cốt.
5. **Dương khô:** Trung khô.
6. **Ôn lưu:** Xà đầu, Nghịch chú, Trì đầu.
7. **Hạ liêm:** Thủ chi hạ liêm.
8. **Thượng liêm:** Thủ chi thượng liêm.
9. **Thủ tam lý:** Tam lý, Thượng tam lý, Quý tà.
10. **Khúc trì:** Quý thần (bây tôi của quý), Dương trạch.
11. **Trửu liêu:** Trửu tiêm.
12. **Ngũ lý:** Thủ chi ngũ lý, Xích chi ngũ lý, Xích chi ngũ gian.
13. **Tý nhu:** Đầu xung, Cảnh xung.
14. **Kiên ngương:** Kiên tiêm, Kiên cốt, Trung kiên, Thiên kiên, Trung kiên tỉnh, Thiên cốt, Ngung cốt, Biền kiên.
15. **Thiên vực:** Thiên đỉnh (nghi là Thiên hạng).
16. **Phù đột:** Thủy huyệt.

17. **Hoà liêu:** Trường tần, Trường xúc, Trường liêu, Hoà giao, Trường giáp, Trường đón, Trường át.

18. **Nghinh hương:** Xung dương.

C. Kinh Vị

19. **Thừa khắp:** Diện liêu, Hê huyết, Khê huyết.

20. **Địa thương:** Vị duy, Hội duy.

21. **Đại nghinh:** Tuỷ khổng.

22. **Giáp xa:** Cơ quan, Khúc nha, Quỷ sàng, Quỷ lâm, Lợi quan.

23. **Đầu duy:** Tạng đại.

24. **Nhân nghinh:** Thiên ngũ hội, Ngũ hội.

25. **Thủy đột:** Thủy môn, Thủy thiên.

26. **Khuyết bồn:** Thiên cái, Xích cái.

27. **Nhũ trung:** Đương nhũ.

28. **Nhũ căn:** Tiết tức.

29. **Thái át:** Thái nhất.

30. **Hoạt nhục môn:** Hoạt nhục.

31. **Thiên khu:** Trường khô, Cốc môn, Đại trường mộ, Tuần tế, Trường cốc, Tuần nguyên, Bồ nguyên.

32. **Đại cự:** Dịch môn.

33. **Quy lai:** Khê cốc, Khê huyết.

34. **Khí xung:** Khí nhai, Dương tử (tê).

35. **Phục thổ:** Ngoại khâu, Ngoại câu.

36. **Âm thị:** Âm vạc, Âm môn.

37. **Lương khâu:** Khoá cốt, Hạc đỉnh.

38. **Tam lý:** Hạ lãng, Quỷ tà, Hạ tam lý, Túc tam lý.

39. **Thượng cự hư:** Hạ liêm, Cự hư thượng liêm.

40. **Hạ cự hư:** Hạ liêm, Cự hư hạ liêm.

41. **Giải khô:** Hải đới.

42. **Xung dương:** Hội nguyên, Phu dương, Hội cốt, Hội quật, Hội dũng.

D. Kinh Tỳ

1. **Ẩn bạch:** Quỷ lữ, Quỷ nhơn, Âm bạch.

2. **Thương khâu:** (Gò đất, không bộ thổ): Thương khâu (có bộ thổ).

3. **Tam âm giao:** Thừa mệnh, Thái âm, Hạ chi tam lý.
4. **Lậu cốc:** Thái âm lạc, Âm kinh.
5. **Địa cơ:** Địa ky, Tỳ xá.
6. **Âm lãng tuyền:** Âm chi lãng tuyền.
7. **Huyết hải:** Huyết khích, Bách trùng sào.
8. **Xung môn:** Tì cung, Thượng tì cung, Tiền chương môn.
9. **Phúc kết:** Phúc khuất, Trường quật, Dương quật, Trường kết.
10. **Đại hoành:** Thận khí, Nhân hoành.
11. **Phúc ai:** Trường ai, Trường khuất.
12. **Thực đậu:** Mệnh quan.
13. **Đại bao:** Đại bào.

Đ. Kinh Tâm

1. **Thanh linh:** Thanh linh tuyền.
2. **Thiếu hải:** Khúc tiết.
3. **Thông lý:** Thông lý (có bộ vương).
4. **Âm khích:** Thạch cung, Thiếu âm khích.
5. **Thần môn:** Đoài xung, Trung đố, Thoát trung, Thoát cốt.
6. **Thiếu phủ:** Thoát cốt.
7. **Thiếu xung:** Kinh thủy.

E. Kinh Tiểu trường

1. **Thiếu trạch:** Tiểu cát.
2. **Tiền cốc:** Thủ thái dương.
3. **Nhu du:** Nhu luân.
4. **Thiên song:** Song lung.
5. **Quyên (Xương gò má) liêu:** Quyên (uy thể) liêu, Thoát cốt.
6. **Thính cung:** Đa sở vãn.

G. Kinh Bàng quang

1. **Tình minh:** Mục không, Tinh minh, Lệ xoang, Mục nội giai, Nội giai ngoại.
2. **Toản trúc:** Viên trụ, Dạ quang, Minh quang, Quang minh, Thủy quang, Tán trúc.
3. **Khúc sai:** Tỳ xung.
4. **Ngũ xứ:** Cự xứ.
5. **Thông thiên:** Thiên cự, Thiên bạch, Thiên bá.

6. **Lạc khước:** Cường dương, Nã cái, Lạc khích.
7. **Phong môn:** Nhiệt phủ.
8. **Đại trữ:** Bối du, Bách lao.
9. **Quyết âm du:** Khuyết du, Quyết du.
10. **Tâm du:** Bối du, Ngũ (có bộ nhân) tiêu chi gian, Tâm chi du.
11. **Độc du:** Cao ích, Cao cái.
12. **Thận du:** Cao cái.
13. **Trung lữ du:** Trung lữ, Tích nội du, Trung lữ nội du.
14. **Bạch hoàn du:** Ngọc hoàn du, Ngọc phòng du.
15. **Trung liêu:** Trung không.
16. **Hội dương:** Lợi cơ.
17. **Thừa phù:** Nhục khích, Âm quan, Bì khích, Bì bộ, Thừa phù chi bộ, Quan âm.
18. **Ủy trung:** Ủy trung ương, Huyết khích, Trung khích, Thoái âu, Khúc thu nội.
19. **Phách hộ:** Hôn hộ.
20. **Cao hoang:** Cao hoang du.
21. **Ý xá:** Ngũ khứ (có bộ nguyệt) du.
22. **Chí thất:** Tinh cung.
23. **Thừa cân:** Đoan trường, Trục trường.
24. **Thừa sơn:** Trường sơn, Ngự phúc, Nhục trụ, Ngự yêu, Thương sơn, Nội trụ.
25. **Phí dương:** Quyết dương, Quyết dương (có bộ mộc).
26. **Phụ (có bộ túc) dương:** Phụ (có bộ phụ) dương, Phó dương.
27. **Côn luân:** Hạ côn luân, Côn lân.
28. **Bộc tham:** An tà.
29. **Thân mạch:** Dương kiều, Quỷ lộ.
30. **Kim môn:** Lương quan, Quan lương.
31. **Thúc cốt:** Thích cốt.
32. **Thông cốt:** Túc thông cốt.

H. Kinh Thận

1. **Dũng tuyên:** Địa cù, Địa xung.
2. **Nhiên cốt:** Long uyên, Nhiên cốt, Long tuyên.
3. **Thái khô:** Lư ty.
4. **Chiếu hải:** Âm kiều lậu âm, Âm kiều.

5. **Phục lưu:** Phục bạch, Xương dương, Ngoại mệnh, Phục lưu (lưu không có bộ thủy).
6. **Hoành cốt:** Hạ cực, Khúc cốt, Khuất cốt, Khúc cốt đoạn.
7. **Đại hách:** Âm duy, Âm quan.
8. **Khí huyết:** Bào môn, Tử hộ.
9. **Tứ mẫn:** Tuỷ phủ, Tuỷ trung.
10. **Thương khúc:** Cao khúc, Thương xá.
11. **Thạch quan:** Thạch khuyết.
12. **Âm đô:** Thực cung, Thực lã, Thông quan.
13. **Thông cốc:** Thông cốc (bộ tù), Thái âm lạc.
14. **U môn:** Thương môn.
15. **Húc trung:** Vực trung.
16. **Du phủ:** Luân phủ.

I. Kinh Tâm bào

1. **Thiên trì:** Thiên hội.
2. **Đại lãng:** Tâm chủ, Quỷ tâm.
3. **Lao cung:** Ngũ lý, Quỷ lộ, Chương trung.

K. Kinh Tam tiêu

1. **Dịch môn:** Dịch (bộ nguyệt) môn, Dịch (bộ thủ) môn.
2. **Trung chữ:** Hạ đô.
3. **Dương trì:** Biệt dương.
4. **Chi câu:** Phi hổ.
5. **Tam dương lạc:** Thông gian, Thông môn.
6. **Thanh lãnh uyên:** Thanh lãnh tuyền, Thanh hiệu.
7. **Nhu hội:** Nhu liêu, Nhu giao.
8. **Khế mạch:** Tư mạch.
9. **Lư tức:** Lư tín.
10. **Ty trúc không:** Cự liêu, Mục liêu.

L. Kinh Đâm

1. **Đông tử liêu:** Thái dương, Tiền quan, Hậu khúc.
2. **Thính hội:** Thính kha, Hậu quan, Cơ quan, Thính hà.
3. **Thượng quan:** Khách chủ nhân, Khách chủ, Thái dương.
4. **Huyền lư:** Tuỷ không, Tuỷ trung, Mễ nghiệt.

5. **Khúc mấn:** Khúc phát.
6. **Suất cốc:** Suất giác, Xuất (bộ trùng) dung, Xuất cốt, Nhĩ tiêm.
7. **Thiên xung:** Thiên cù.
8. **Khiếu âm:** Châm cốt, Đầu khiếu âm.
9. **Mục song:** Chí vinh.
10. **Não không:** Nhiếp nhu.
11. **Phong trì:** Nhiệt phủ.
12. **Kiên tĩnh:** Bạc tĩnh.
13. **Uyên dịch:** Dịch (bộ nguyệt) môn, Dịch (bộ thủy), Tuyên dịch (bộ nguyệt), Uyên dịch (bộ thủy).
14. **Nhiếp cân:** Thần quang, Đảm mộ.
15. **Nhật nguyệt:** Đảm mộ, Thần quang.
16. **Kinh môn:** Khí phủ, Khí du, Thận mộ.
17. **Duy đạo:** Ngoại khu.
18. **Hoàn khiêu:** Hoàn cốc, Khoan cốt, Bể quan, Tẩn cốt, Bể yếm, Khu hợp trung, Túc dương quan.
19. **Dương quan:** Hàn phủ, Quan lãng, Dương lãng, Quan dương, Tất dương quan, Túc dương quan.
20. **Dương lãng tuyên:** Cân hội, Dương chi lãng tuyên, Dương lãng.
21. **Dương giao:** Biệt dương, Túc liêu, Hoàn hô.
22. **Dương phù:** Tuyết cốt, Phân nhục.
23. **Huyền chung:** Tuyết cốt, Tuỷ hội, Duy hội.
24. **Khâu khư:** Khâu (có bộ thủy) khư.
25. **Địa ngũ hội:** Địa ngũ.
26. **Hiệp khê:** Giáp khê.

M. Kinh Can

1. **Đại đôn:** Đại thuận, Thủy tuyên.
2. **Thái xung:** Đại xung.
3. **Trung phong:** Huyền tuyên.
4. **Lãi câu:** Giao nghi.
5. **Trung đô:** Trung kích, Thái âm, Đại âm.
6. **Âm bao:** Âm bào.

7. **Chương môn:** Trừu tiêm, Trường bình, Lặc liêu, Tỳ mộ, Lý lặc, Lý hiếp, Hiếp liêu (bộ miên).

8. **Kỳ môn:** Can mộ.

N. Mạch Đốc

1. **Trường cường:** Cùng cốt, Vĩ lư, Quy vĩ, Vĩ thủy cốt, Khí khích, Quyết cốt.

2. **Mệnh môn:** Thuộc lữ, Trúc trượng, Tinh cung.

3. **Tích trung:** Tích trụ, tích du, Thần tông.

4. **Cân súc:** Cân thúc.

5. **Chí dương:** Phế đở.

6. **Thần đạo:** Tạng du.

7. **Thân trụ:** Trần khí (hơi bụi), Trí lợi mao, Trí lợi khí, Trí lợi giới.

8. **Đại trụ:** Bách lao.

9. **Á môn:** Thiệt căn, Âm môn, Thiệt yếm, Yếm thiệt, Hoàn thiệt, Thiệt hoành, Thiệt thũng, Âm môn.

10. **Phong phủ:** Thiệt bản, Quỷ chẩm, Tào Khê, Tinh tinh, Quỷ huyết, Quỷ hư.

11. **Não bộ:** Táp phong, Hội ngạch, Hợp lư, Tây phong.

12. **Cường gian:** Đại vũ.

13. **Hậu đỉnh:** Giao xung.

14. **Bách hội:** Thiên mẫn, Lĩnh thượng, Ngũ hội, Tam dương, Tam dương ngũ hội, Nê hoàn cung, Duy hội, Lĩnh thượng thiên mẫn, Diên thượng.

15. **Tín hội:** Tín thương, Tín môn, Quỷ môn, Đỉnh môn.

16. **Thượng tinh:** Thần đường, Danh đường, Quỷ đường.

17. **Thần đĩnh:** Phát tế.

18. **Tổ liêu:** Diện vương, Chuẩn đầu, Tỳ chuẩn, Diện chính.

19. **Thủy câu:** Tỳ nhân trung, Nhân trung, Quỷ cung, Quỷ khách sảnh, Quỷ thị.

20. **Đoài đoan:** Đoài thông thoát, Thận thượng đoan, Tráng cốt.

21. **Ngận giao:** Ngận phùng cân trung.

O. Mạch Nhâm

1. **Hội âm:** Bình ế, Hạ cực, Kim môn, Bình (bộ thi) ế, Hạ âm biệt, Hạ đở.

2. **Khúc cốt:** Niệm bào, Khuất cốt, Khuất cốt đoan.

3. **Trung cực:** Bàn quang mộ, Ngọc tuyền, Khí nguyên, Khí ngư.

4. **Quan nguyên:** Đan điền, Thứ môn, Hạ kỷ, Quan nguyên (bộ hãn), Đại trung, Đại trung cực, Tam kết giao, Đại hải, Nịch thủy, Đại khôn (bộ thủy), Côn luân, Trì khu, Ngũ thành, Sản môn, Bột ương, Tử xứ, Huyết hải, Mệnh môn, Huyết thất, Hạ hoang, Tinh lộ, Lợi cơ, Tử hộ, Bào môn, Tử cung, Tử trường, Hoang chi nguyên (bộ hãn), Khí hải, Tiểu trường mộ. (30 tên).
5. **Thạch môn:** Mệnh môn, Lợi cơ, Tinh lộ, Đan điền, Tuyệt nhâm, Du môn, Tam tiêu mộ.
6. **Khí hải:** Bột thiểm, Hạ hoang, Bột ương, Đan điền, Lý ương, Hạ khí hải.
7. **Âm giao:** Tiểu quan, Thiếu Quan, Hoàn hộ, Đan điền.
8. **Thần khuyết:** Khí xá, Khí hợp, Mệnh đế (bộ thảo), Tê trung, Duy hội.
9. **Thủy phân:** Trung thủ, Phân thủy.
10. **Hạ quân:** U môn.
11. **Trung quân:** Thái dương, Vị quân, Thượng kỷ, Trung quân (bộ trúc), Vị mộ.
12. **Thượng quân:** Vị quân, Thượng kỷ, Thượng quân (bộ trúc), Vị quân (bộ trúc).
13. **Cự khuyết:** Tâm mộ.
14. **Cưu vĩ:** Vĩ ế, Hạt can, Hạt hạt, Ý tiên, Thần phủ, Can can, Hạt khuy.
15. **Chiên trung:** Đản trung, Nguyên kiến, Nguyên nhân, Thượng khí hải, Hung đường, Nguyên kỷ.
16. **Ngọc đường:** Ngọc anh.
17. **Toàn (bộ ngọc) cơ (bộ ngọc):** Toàn (bộ phương) cơ (bộ môn).
18. **Thiên đột:** Ngọc hộ, Thiên cù.
19. **Liêm tuyền:** Thiết bản, Bản trì.
20. **Thừa tương:** Thiên địa, Huyền tương, Thủy tương, Quý thị, Trọng tương, Thiên trì.